

*Norske posisjoner i den europeiske
teknologiplattformen for akvakultur
(EATP)*

SINTEF Fiskeri og havbruk AS - NTNU Marin & maritim forskning
Desember 2008

Innhold

Prosjektet EATP - sammendrag	iii
<i>Norske posisjoner i den europeiske teknologiplattform for akvakultur (EATP)</i>	1
Innledning	1
Norsk posisjonering, lederskap og deltakelse i EATP	3
Initiativet	3
Første interessehavermøte	4
Andre interessehavermøte	4
Norsk deltagelse i styre og ledelse av EATP	5
Norsk deltagelse i EATPs Tematiske områder	5
Koordinering av norske interesser	6
Om teknologiplattformen EATP	6
EATP er en industristyrte teknologiplattform	8
Status mht dialog med EU	8
Dialog med andre interessenter	10
Plattformens økonomi	11
Agenda fremover	12
Kontaktpersoner	12

Norske lederverv i EATP

Styret

- 🕒 Petter Arnesen (Marine Harvest Group ASA)
- 🕒 Knut Molaug (AKVA group ASA)
- 🕒 Torgeir Edvardsen (SINTEF Fiskeri og havbruk AS)
- 🕒 Viggo Halseth (Skretting ARC AS) fast stedfortreder for Wout Dekker (Nutreco Holding NV)

Operative Konsil - Tematiske områder

- 🕒 Edel Elvevoll (Fiskerihøgskolen, UiTØ) TA 1 - Product quality & human safety and health
- 🕒 Jone Gjerde (AKVA group ASA) TA 2 - Technology and systems
- 🕒 Yngvar Olsen (NTNU) TA 5 - Integration with the environment
- 🕒 Karl Almås (SINTEF Fiskeri og havbruk AS) TA 6 - Knowledge Management
- 🕒 Cato Lyngøy (Marine Harvest Norway AS) TA 7 - Aquatic animal health and welfare

Prosjektet EATP - sammendrag

- Strategiske mål som adresseres:** Opprettholdelse av og videreføring av norske posisjoner i ledelse av og deltakelse i den europeiske teknologi-plattformen for akvakultur.
- Prosjektsammendrag:** Dette prosjektet er relevant for å nå viktige norske målsettinger om lønnsomt og verdiskapende havbruk basert på bærekraft - og tilsvarende europeiske målsettinger.
- Den nylig etablerte teknologiplattform vil bli et transparent forum for likeverdige parter som vil identifisere og drøfte felles utfordringer og problemstillinger slik at adekvate løsningsstrategier formuleres basert utfra en felles kunnskapsbase. Gjennom etablering av et forum av eksperter på tvers av industri, FoU, andre interessehavere og de som utformer offentlig politikk, vil plattformen bidra til bærekraftig utvikling innen europeisk havbruk ved fire elementer: a) solid forskning b) etablering av et forum av eksperter og policymakers som i fellesskap utformer en industriell FoU-agenda, implementerings- og finansieringsplan, c) bred finansiering av FoU (EU, nasjonal og industriell), og d) kunnskapsspredning opp til policy-nivå og ned til den enkelte interessehaver - industribedrift og oppdretter, etc.
- Viktige elementer ved EATP, foruten utarbeiding av en felles visjon, strategisk forskningsagenda og implementeringsplan for strategien, er:
- ⊗ workshops som sprer budskap og ny kunnskap mellom og utover plattformens medlemmer (den brede offentlighet, til politiske agendas, mv.)
 - ⊗ en omfattende database med informasjon relevant for bærekraftig havbruk vil være fritt tilgjengelig via en egen hjemmeside (med koplinger til andre nettsider)
 - ⊗ økt kunnskapsdiffusjon mellom ulike regioner og mellom interesseparter
 - ⊗ økt effektivitet i kapitalakkvisisjon til FoU.
- Involvering av alle interesseparter er nødvendig for å avstemme og forlike økologiske og sosioøkonomiske krav, samt promotere konseptet bærekraftighet i denne industrien. Ved diffundering av kunnskap til involverte parter og andre aktører vil EATP gi et betydningsfullt bidrag til norsk og europeisk havbruk.
- Innvirkning:** Innvirkning forventes innen oppdretts- og leverandørindustri, forskning og politikktutforming.
- Forventede resultater:** Et effektivt og velfungerende operasjonelt nettverk som gjennom en bastant og langsiktig dialog mellom de ulike interesseparter forventes å resultere i ny kunnskap, nye retningslinjer og sedvaneregler samt langsiktige forpliktelser.

Norske posisjoner i den europeiske teknologiplattform for akvakultur (EATP)

Innledning

Initiativet til den europeiske teknologiplattformen EATP (*European Aquaculture Technology Platform*) ble lansert på et møte i Brussel 22. mars 2007. Initiativet fikk en overveldende god mottakelse og det ble besluttet å gå videre med å etablere teknologiplattformen formelt. Initiativet som har hatt sterkt pådriv fra norske aktører fikk støtte fra alle interessehavergrupper¹ og 8-9. november 2007 ble plattformen etablert under det andre interessehavermøte (Stakeholder Forum).

Etter etableringen gikk året 2008 med til å forberede det tredje Stakeholder Forum som vi finne sted i februar 2009. På dette møtet vil utkastet til Visjon som ble vedtatt i november 2007 bli endelig godkjent i tillegg til at det vil fremlegges et første utkast til Strategisk forskningsagenda. I 2008 ble også plattformen registrert som en "International not-for-profit Organization" under belgisk lov.

Norsk deltagelse i ledelsen av prosjektet EATP er pt. NTNU, SINTEF Fiskeri og havbruk AS, Akva group ASA, Marine Harvest Group ASA og Skretting ARC A/S. I tillegg kommer de norske deltakerne de Tematiske områdene. Ut over dette er der lagt ned ikke ubetydelig egeninnsats fra:

- de norske industrirepresentantene som deltok i en interims arbeidsgruppe,
- deltakere i de norske forslag til initiativområder ved det første interessehavermøtet,
- de til sammen 22 norske bedrifter og organisasjoner som deltok på det første interessehavermøtet, og de 23 norske bedrifter og organisasjoner som deltok på det andre interessehavermøtet.

I tillegg til de norske aktører som pr i dag er direkte engasjert i initiativet EATP, er et antall norske interesser engasjert i de initiativ som er lagt inn under plattformen gjennom AquaBreed og Offshore Aquaculture.

Det er i tiden fremover fortsatt viktig å sikre stor norsk innflytelse i de ulike styrende og utførende organer i EATP. Derfor er det essensielt for norske interesser at initiativet og pådrivet opprettholdes og at norsk deltagelse, posisjonering og ledelse av plattformen sikres. Frem til etableringen i november 2007 var det SINTEF, NTNU og Marine Harvest Group ASA som drev frem initiativet fra norsk side: Helge Midttun, Fjord Seafood ASA som medlem av High Level Group frem til Fjord gikk i fusjon med Marine Harvest, deretter Petter Arnesen, Marine Harvest Group ASA i EATPs High Level Group (senere i EATPs styre), Torgeir Edvardsen, SINTEF Fiskeri og havbruk AS som generalsekretær (og senere som styremedlem) og Yngvar Olsen, NTNU som medlem i sekretariatet (og senere som fasilitator for det tematiske område "Integration with the environment").

¹ Som eksempel: se den tilslutningen kommisjonær Joe Borge's (DG Mare) har gitt EATP (side 11 nedenfor).

Ved etableringen av plattformen i november 2007 ble den norske innflytelsen styrket relativt til initiativgruppen ved at det nye styret fikk to nye norske medlemmer: Knut Molaug, AKVA group ASA og Torgeir Edvardsen, SINTEF Fiskeri og havbruk AS i tillegg til Petter Arnesen, Marine Harvest Group ASA som ble gjenvalgt til styret. I tillegg har Viggo Halseth, Skretting ARC A/S deltatt i styret på vegne av Wout Dekker i størstedelen av 2008.

Den operasjonelle ledelsen som EATP sekretariatet har tatt hånd om, har vært et viktig element for å sikre norsk innflytelse i plattformen. Sekretariatet var under oppstarten inntil videre lagt til SINTEF. Det er imidlertid nå klart at sekretariatet flyttes til Lige i Belgia (FEAP-sekretariatet). Vi er av den oppfatning at dette er en heldig utvikling, gitt at det nye sekretariatet evner å sikre legitimitet på tvers av alle interessehavergrupper. FEAP er som kjent den europeiske føderasjon av nasjonale fiskeoppdretteres interesseorganisasjoner, og representerer dermed bare én (om enn en meget sentral) blant mange av interessehavergruppene (eg. FoU, farmasi, fôr og andre leverandørgrupper i tillegg til forbrukere, NGO'er m.v.). Men som nevnt synes i dag denne legitimiteten å ville ivaretas av dette sekretariatet.

SINTEF ønsker å opprettholde rollen som pådriver både mht paneuropeisk fremdrift for EATP og for sikring av norske interesser og norsk aktivitet og posisjon i plattformen, noe som støttes av de øvrige norske aktører. Det er imidlertid intensjonen at et separat forum på litt sikt kan opptre som speilplattform for de norske interesser. Nettverket TEKMAR har i denne sammenheng spilt en viss rolle. Imidlertid, en norsk speilplattform for EATP bør ha et bredere perspektiv enn TEKMAR, hvorfor vi bør søke å finne separate nettverkløsninger for dette.

ooo0ooo

Prosjektet EATP er relevant for å nå viktige norske målsettinger om lønnsomt, verdiskapende og internasjonalt konkurransekraftig havbruk basert på bærekraft, og er derved i tråd med Fiskeri- og kystdepartementets strategi, særlig hovedmål 4: *"Norge skal ha en internasjonalt ledende posisjon innen marin forskning og innovasjon."*²

Den i europeisk sammenheng betydelige størrelse norsk havbruksnæring og dens leverandørindustri (inklusive leverandører av forsknings- og utdannelsesjenester) har, sammen med bransjens komparativt sett høye innovasjonstakt (med tilhørende behov for FoU) samt manglende paneuropeisk FoU-koordinering innen havbruk (eg. sektoren har ikke noe ERA-Net) gjør at teknologiplattformen EATP er av særlig stor betydning for norske interesser. I tillegg er havbruk en av de industrisektorer hvor Norge er verdensledende både kunnskapsmessig og industrielt, og derfor har gode forutsetninger for fortsatt å kunne spille en betydningsfull rolle i bransjen internasjonalt. Derfor er det svært viktig at norske interesser blir promotert på et nivå som reflekterer denne posisjonen. Og, derfor er det nasjonalt viktig at norske aktører (både industri- og FoU-sektor) tar fremtredende roller i plattformen.

Alle norske akvakulturbedrifter og leverandørindustri sammen med norske FoU-institusjoner er invitert til å delta i en åpen og transparent prosess. Så langt har norske aktører markert seg positivt med mange og gode forslag til initiativområder ved 1st *Stakeholders Meeting*, og forslag til opprettelse av tematiske områder / arbeidsgrupper og forslag til personer til å lede disse under og etter 2nd *Stakeholders Meeting*. Resultatet av dette arbeidet er at vi har fått på plass en plattform som allerede har gjort seg sterkt bemerket i Kommisjonen (bl.a. som kilde for utarbeiding av Tema 2's refleksjonspapir for Work Programme 2009) og i andre europeiske organisasjoner. Plattformen står nå rett foran en permanent egenfinansiering som vi venter vil være på plass innen år 2010. Det er derfor viktig å sikre fortsatt norsk finansiering for norske aktiviteter i 2009.

² St.prp.nr. 1 (2006-2007) Programområde 16, s. 12 f, Jfr "Verdier fra havet - Norges framtid" - Strategi for Fiskeri og kystdepartementet 2007 - 2011

Norsk posisjonering, lederskap og deltakelse i EATP

Initiativet til EATP ble tatt av NTNU og SINTEF Fiskeri og havbruk A/S i fellesskap og disse to institusjonene finansierte også arbeidet den første tiden. Senere bidro Norges forskningsråd vesentlig til initiativet og enda senere bidro også Innovasjon Norge (i 2007) og Fiskeri og havbruksnæringens forskningsfond (i 2007 og 2008) med midler.

Tidslinjen nedenfor viser de viktigste utviklingstrinnene for plattformen:

- 2005 Initiativet tatt; styringsgruppe (HLG) og sekretariat etablert
- 2006 Arbeide med informasjon til DGs og interessehavere; Interim Visjon utarbeidet
- 2007 Mars: 1. Stakeholders Meeting: Plattformen lansert, Interim Working Group (IWG) nedsatt
Mars-November: forberedelser av utkast til vedtekter ToR's etc
November: 2. Stakeholders Meeting: Plattformen etablert, nytt utvidet styre valgt
- 2008: Invitasjon til innsendelse av interessedeklarasjoner (Expression of Interest)
Tematiske områder etablert; ledere utnevnt; Operative Council (OC) opprettet
Utkast til første versjon av strategisk forskningsagenda utarbeidet av OC
Plattformen registrert som stiftelse
Forberedelser til 3. interessehaver møte (februar 2009): revidert Visjon, ToRs, m.v.

Initiativet

Initiativet til å etablere en europeisk teknologiplattform for akvakultur ble tatt av Yngvar Olsen ved NTNU og SINTEFs Torgeir Edvardsen tidlig i 2005. De to fokuserte straks på å bringe inn toneangivende europeiske aktører til å lansere initiativet i fellesskap. Således drøftet de aller først ideen med Patrick Sorgeloos (Gent University) og man ble enige om å invitere:

- Helge Midttun, Fjord Seafood ASA
- Wout Dekker, Nutreco Holding N.V
- John Stephanis, Selonda Aquaculture S.A.
- Gustavo Larrazábal, Tinamenor S.A.

- til et avsparkmøte, hvilket ble holdt 10. juni 2005. Kort etter var det enighet om å ta initiativet videre og om strategi for prosessen frem mot etablering av plattformen. Etter at Fjord Seafood ASA ble fusjonert med Marine Harvest ASA ble Helge Midttun erstattet av Petter Arnesen og disse fire industrilederne gikk inn i det som ble kalt High Level Group (styre) med Wout Dekker som styreleder. De tre fra FoU-sektoren utgjorde sekretariatet:

- Torgeir Edvardsen, SINTEF Fisheries and Aquaculture AS
- Yngvar Olsen, Norwegian University of Science and Technology
- Patrick Sorgeloos, University of Gent

Torgeir Edvardsen har hele tiden fungert som EATPs generalsekretær. Allerede før styringsgruppen og sekretariatet var på plass fikk vi i mai 2005 anledning til kort å nevne initiativet for Joe Borge under hans besøk i Norge og hans muntlige respons var at han var positiv til initiativet. Siden har DG Fisheries og DG RTD kontinuerlig blitt holdt orientert om utviklingen i teknologiplattformen - og de har hele veien støttet initiativet. Det norske Fiskeri- og kystdepartementet er orientert på politisk og administrativt nivå som begge har gitt initiativet verbal støtte. Norges forskningsråd, FHF og Innovasjon Norge er også løpende orientert om initiativet.

Det er også løpende blitt informert om utviklingen i EATP innen ulike industrifora, eksempelvis ble de gitt presentasjoner under TEKMAR 2006, 2007 og 2008.

I tiden fra sommeren 2005 ble det arbeidet i det stille med å sikre støtte for initiativet fra sentrale interessehavere, og på vårparten 2007 ble initiativet lansert på plattformens første interessehaver-møte.

Første interessehavermøte

Det deltok totalt 195 personer fra 22 land på lanseringsmøtet i mars 2007, herav 43 norske fra 26 bedrifter og organisasjoner. Følgende norske bedrifter og organisasjoner var registrert til det første interessehavermøte (1st Stakeholders Meeting):

ACE - AquaCulture Engineering AS	gmt as	Norwegian Seafood Federation
AKVA Group ASA	Havforskningsinstituttet - IMR	Norwegian University of Life Sciences
AKVAFORSK	Lilleborg Profesjonell	Norwegian University of Science and Technology
Akvaplan niva	Marine Farms ASA	SINTEF Fiskeri og havbruk AS
APC	Marine Harvest ASA	The Research Council of Norway
Aqua Gen AS	Marine Harvest Norway AS	University of Bergen
Aqualine AS	Ministry of Fisheries and Coastal Affairs	Vestfjord Mussels AS
Barlindhaug Norfico AS	National Veterinary Institute	
EWOS Innovation	Norwegian College of Fishery Science	
Fiskeriforskning		

Møtets program, presentasjonene, deltakerliste, referat fra møtet, mv finnes på EATPs hjemmeside (www.EATPnet.eu). Her skal særskilt nevnes at det på dette første møtet i mars 2007 ble presentert til sammen 10 forslag til initiativområder, fire av dem av norske interessenter (disse forslagene finnes også på EATPs hjemmeside).

Under møtet ble det vedtatt å opprette en interims arbeidsgruppe som bisto HLG og sekretariatet i forberedelsene til etableringsmøtet i november samme år. I denne gruppen har det deltatt tre norske industrirepresentanter: Cato Lyngøy, Marine Harvest Norway AS; Patrick Dempster og Jone Gjerde, AKVA group ASA; foruten Yngvar Olsen (NTNU) og Torgeir Edvardsen (SINTEF). I tillegg har personer i utenlandske avdelinger av norskeide selskaper vært involvert i arbeidet til interims arbeidsgruppe (Karl-Erik Slinning, BioMar Group Danmark; Paddy Campbell, BioMar Group UK).

Den interim arbeidsgruppen foreslo syv tematiske områder etablert hvilket ble vedtatt på det andre møtet i november. Etter etableringen av plattformen ble det invitert til innsendelse av interesse-deklarasjoner (Expression of Interests) vedrørende de tematiske områder og arbeidsgrupper under disse. Likeledes er det invitert til innsendelse av kommentarer mv vedrørende Visjonsutkastet og vedtektene (Terms of Reference) for plattformen.

Andre interessehavermøte

Møtet 8.-9. november 2007 fikk som ventet en mindre deltakelse men omlag den samme fordelingen mellom de ulike sektorer (industri, assosiasjoner, FoU, etc). Totalt var 102 personer fra 13 europeiske land registrert. Fra norsk side var 24 personer fra følgende bedrifter og organisasjoner påmeldt:

Akvaforsk (2)	Fiskeriforskning	SINTEF Fisheries and Aquaculture (4)
AKVA Group ASA (3)	Marine Harvest ASA	SINTEF Fisheries and Aquaculture/CREATE
AquaCulture Engineering (ACE)	Marine Harvest Norway	Standard Norge
Department of Biology, University of Bergen	Norwegian Seafood Federation	
EATP - SINTEF	Norwegian University of Science and Technology (4)	
EWOS Group	SINTEF Energiforskning AS	

Dette møtet valgte nytt styre og inviterte interessenter til å gi uttrykk for sine interesser (Expression of Interest) både mht de Tematiske områder (TA) som skulle etableres og tilhørende arbeidsgrupper (WG) samt synspunkter på det foreløpige Visjonsdokumentet, Vedtekter (ToR) mv. På møtets 2. dag ble det gjennomført en svært grundig diskusjon i plenum og tilbakemeldingene var at deltagerne var særlig godt fornøyd med denne delen av møtet.

Møtets dokumenter (program, presentasjonene, deltakerliste, referat fra møtet, mv) finnes på EATPs hjemmeside (www.EATPnet.eu).

Norsk deltagelse i styre og ledelse av EATP

Oppstillingen nedenfor gir en oversikt over norske og andre lands deltakere i EATPs ulike organer, pt.:

- ② **Styret**
 - Petter Arnesen (Marine Harvest Group ASA)
 - Knut Molaug (AKVA group ASA)
 - Torgeir Edvardsen (SINTEF Fiskeri og havbruk AS)
 - 8 representanter fra andre land.
- ② **Ledere for Tematiske områder**
 - Edel Elvevoll, (The Norwegian College of Fishery Science)
 - Jone Gjerde, (AKVA group ASA)
 - Yngvar Olsen, (Norwegian University of Science and Technology)
 - Karl Almås, (SINTEF Fisheries and Aquaculture)
 - Cato Lyngøy, (Marine Harvest Norway AS)
- ② **Sekretariat (til 2009)**
 - Torgeir Edvardsen (SINTEF)
 - Yngvar Olsen (NTNU)
 - Andre land: P. Sorgeloos (BE) (I tillegg til disse tre har C. Hough, FEAP, ytt særlig bistand til sekretariatet.)
- ② **2nd Stakeholders Meeting**
 - 24 norske deltakere fra 15 bedrifter og organisasjoner
 - Totalt: 102 deltakere fra 13 land - se deltakerliste på www.EATPnet.eu
- ② **1st Stakeholders Meeting**
 - 43 norske deltakere fra 26 bedrifter og organisasjoner
 - Totalt: 195 deltakere fra 22 land - se deltakerliste på www.EATPnet.eu
- ② **Forslag til initiativområder (1st Stakeholders Meeting)**
 - Björn Myrseth (Marine Farms ASA)
 - Joop Luten (Fiskeriforskning)
 - Anders Kiessling (Norwegian University of Life Sciences)
 - Synnøve Helland (AKVAFORSK)
 - Andre land: seks forslag fra ulike land
- ② **Interim Working Group**
 - Cato Lyngøy (Marine Harvest AS)
 - Patrick Dempster (AKVA Group ASA)
 - Andre land: C. Hough (EU), C. Zarza (ES), A. Jackson (UK), D. Jackson (IR), H. Chavanne (IT)

Norsk deltagelse i EATPs Tematiske områder

Den invitasjonen til interessedeclarasjon (Expression of Interest) som ble gitt i 2008 resulterte i at det totalt kom inn over 40 forslag til arbeidsgrupper og tematiske områder. 151 organisasjoner deltok i en interessedeclarasjon, 83 i to eller flere. Av norske var det Fiskeriforskning/Nofima som deltok i flest (8) fulgt av SINTEF som deltok i 7 Eols.

Alle de norske forslagene til Initiative Areas ved 1st Stakeholders Meeting ble av Interim Arbeidsgruppe foreslått videreført enten som tematisk område eller som arbeidsgruppe. På forsommeren 2008 ble det utnevnt 16 ledere for de tematiske områdene (TA), hvorav 5 norske (hvilket overgår våre ambisjoner om norsk ledelse av 3 TA'er). Disse norske er TA-lederne er:

- Edel Elvevoll, Professor, The Norwegian College of Fishery Science
- Jone Gjerde, Chief Operating Officer, AKVA group ASA
- Yngvar Olsen, Professor, Norwegian University of Science and Technology
- Karl Almås, President, SINTEF Fisheries and Aquaculture
- Cato Lyngøy, Technology Director, Marine Harvest Norway AS

Disse tematiske områdene er i skrivende stund i innledningene av sitt arbeid og 10-11 desember 2008 møttes de for å samordne arbeidene til en felles første utkast til Strategisk forskningsagenda, hvilken vil legges frem på det tredje Stakeholder Forum i februar 2009.

Når det gjelder arbeidsgruppene (WG'ene) så er vår ambisjon at minst 6-10 av dem bør ha norsk ledelse. Brorparten av disse gruppene vil komme i aktivitet første halvår 2009.

Koordinering av norske interesser

For å sikre oppmerksomhet rundt norske utfordringer og problemstillinger relativt til EATP var det nødvendig å kartlegge norske FoU-utfordringer nå og på sikt. SINTEF Fiskeri og havbruk AS har derfor gått gjennom og oppsummert de viktigste overordnede strategidokumenter utarbeidet av næring, myndigheter og virkemiddelapparatet de senere årene. Med utgangspunkt i disse dokumentene er det dessuten gjennomført en spørreundersøkelse rettet mot næringsaktører og FoU-institusjoner. Dette arbeidet vil gi strategiske føringer for norske posisjoner i EATP.

De viktigste resultatene av dette utredningsarbeidet er:

⊗ Mange viktige tema

- Både næringsaktørene og FoU-aktørene var enige i at næringens største utfordringer er knyttet til bærekraft (inkludert fôrressurser), fiskehelse, avl/genetikk og teknologi. Man var også samstemte på at EU-midler og samarbeid med bedrifter og FoU-miljø i EU vil bli viktig i årene som kommer.
- Listen over forskningsområder som egner seg på den europeiske arena var lang, men de viktigste områdene var knyttet til de samme områdene der næringen har de største utfordringene i Norge (bærekraft, fiskehelse, avl/genetikk, teknologi).

⊗ Spisset eller bred forskning?

Det er et skille mellom FoU-aktørene og bedriftene på enkelte punkter. Mens næringsaktørene var opptatt av at vi bør velge oss ut noen få områder som vi kan bli svært gode på i Norge, var FoU-aktørene opptatt av at det ble forsket innen en rekke forskningstemaer, samt mer opptatt av grunnforskning og tyngre og mer langsiktige forskningsprogrammer. Hvorvidt forskningen skal finansieres av privat eller offentlig kapital var også et tema.

Rapporten fra dette arbeidet kan lastes ned fra FHF's hjemmeside:

http://www.fiskerifond.no/files/projects/attach/261074_rapporteatpnor.pdf

----- oo0oo -----

Nedenfor informeres det om teknologiplattformen EATP, hvilke områder i FP7 plattformen tenkes å ha innvirkning på, status pr i dag mht dialog med EU og andre interessentgrupper. Det gis også en liste over kontaktpersoner for EATP før avsnittet avsluttes med et sammendrag av agendaen fremover.

Om teknologiplattformen EATP

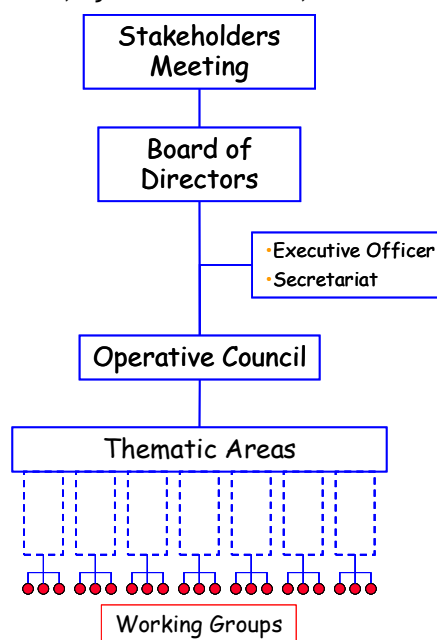
Det fulle navnet på teknologiplattformen er *European Aquaculture Technology Platform* og akronymet som benyttes er *EATP*. Imidlertid drøfter styret nye navneforslag og et nytt navn og logo forventes å bli presentert på det tredje interessentmøtet i februar 2009.

Det overordnede mål for plattformen er utarbeidelse av en Visjon og en Strategisk forskningsagenda for bransjene knyttet til europeisk akvakultur. Disse dokumenter vil bl.a. overbringes som innspill til EUs 7. rammeprogram, det RTDI-finansierende miljø i EU og nasjonalstatene, offentlige myndigheter, mv.

Prosjektet EATP ble initiert av NTNU og SINTEF Fiskeri og havbruk AS, Fjord Seafood ASA, Ghent University, Nutreco N.V., Selonda S.A. og Tinamenor S.A. Denne gruppen av initiativtakere til teknologiplattformen har sammen med en Interim Working Group, opprettet under det første interessehavermøtet³, drevet frem den formelle etableringen av EATP som fant sted i november 2007.

Følgende styre ble da valgt:

- Petter Arnesen, Marine Harvest ASA
- Kees de Winter, BEUC - The European Consumers' Organisation
- Wout Dekker, Nutreco Holding N.V.
- Torgeir Edvardsen, SINTEF Fisheries and Aquaculture
- Gustavo Larrazábal, Tinamenor S.L.
- Knut Molaug, AKVAgrou ASA
- Francois Simard, IUCN - The world conservation union
- Patrick Smith, Schering Plough Animal Health (Aquaculture)
- Patrick Sorgeloos, University of Gent
- John Stephanis, Selonda S.A.

I første styremøte ble Gustavo Larrazábal utpekt til å etterfølge Wout Dekker som styreleder.

I tillegg til de valgte styremedlemmene ovenfor er Arnaud Chaperon, Viviers de France, invitert inn i styret og vil bli foreslått som nytt medlem ved neste interessehavermøte.

Plattformens struktur går frem av figuren ved siden her. Det andre interessehavermøtet i november 2007 vedtok å etablere 7 tematiske områder:

- Product quality & human safety and health
- Technology and systems (engineering)
- Managing the biological lifecycle
- Sustainable feed production
- Interactions with the environment
- Knowledge management
- Regulatory framework

I tillegg ble det klart etter møter i Interim arbeidsgruppe og styremøte i februar 2008 at TA Regulatory framework vil bli integrert i de øvrige TA'er samt at et nytt tematisk område vil bli etablert: Aquatic Animal Health and Welfare.

Strukturen for den operasjonelle ledelse av plattformen er fortsatt under drøfting. Fra norsk side tas det sikte på et inngrep som reflekterer Norges betydelige posisjon innen europeisk akvakultur, hvilket impliserer en betydelig rolle i styret, de tematiske områdene og arbeidsgruppene samt med support til det fremtidige sekretariat.

De 7 TA'ene og deres ledere er (C indikerer "Chairperson; F indikerer "Facilitator"):

- Product quality & human safety and health
 - Nigel Edwards, Technical Director, Seachill Ltd (C)

³ Deltagere i denne arbeidsgruppen var: Hervé Chavanne (Istituto "Lazzaro Spallanzani" - Italy), Patrick Dempster (AKVA Group ASA - Norway), Alexander Döring (FEFAC - Belgium), Manuel Franco (OPMEGA - Spain), Jone Gjerde (AKVA Group ASA - Norway), Courtney Hough (FEAP - Belgium), Andrew Jackson (IFFO - United Kingdom), Dave Jackson (Marine Institute - Ireland), Cato Lyngøy (Marine Harvest ASA - Norway), Karl-Erik Slinning (Biomar - Denmark), Patrick Smith (Schering Plough Aquaculture - United Kingdom), Carlos Zarza (Skretting España - Spain) - og sekretærene Olsen, Sorgeloos og Edvardsen.

- Edel Elvevoll, Professor, The Norwegian College of Fishery Science (NCFS) (F)
- Maria Leonor Nunes, Head of Department, Portuguese Institute of Sea and Fisheries Research (IPIMAR) (F)
- Technology and systems
 - Jone Gjerde, Chief Operating Officer, AKVA group ASA (C)
 - Laszlo Varadi, Director, HAKI Research Institute for Fisheries, Aquaculture and Irrigation (F)
- Managing the biological life cycle
 - Graham Dear, Managing Director, Selonda Non Hellenic Subsidiaries S.A. (C)
 - Béatrice Chatain, Project Leader, IFREMER (F)
- Sustainable feed production
 - Ole Christensen, Continental R&D Manager, BioMar A/S (C)
 - Maria Alexis, Research Director, Hellenic Centre for Marine Research (F)
- Integration with the environment
 - Fernando Torrent, Member of the Board of Directors, Culmarex S.A. (C)
 - Yngvar Olsen, Professor, Norwegian University of Science and Technology (F)
- Knowledge Management
 - Luc Griseac, Director AAH R&D, Intervet (C)
 - Karl Almås, President, SINTEF Fisheries and Aquaculture (F)
 - David Murphy, Manager, AquaTT (F)
- Aquatic animal health and welfare
 - Cato Lyngøy, Technology Director, Marine Harvest Norway AS (C)
 - Randolph Richards, Director, Professor, Institute of Aquaculture, University of Stirling (F)

EATP er en industri styrt teknologiplattform

Skal vi kunne realisere de mål som følger av Lisboa-strategien (som har sine klare paralleller innen norsk næringspolitisk strategi) må industrien ta lederskap i de teknologiplattformene som etableres. I tråd med denne forståelse defineres EATP som et industri styrt og -ledet initiativ. Samtidig erkjennes det at kunnskapsmiljøene av betydning for akvakulturindustrien er mange og spredt. EATP omfatter derfor akvakulturindustrien i Europa og alle dens interessentparter (stakeholders) hvilke er leverandører, kunder, NGO'er, det finansielle miljø, FoU-miljøene, mv. Det er intensjonen at målene for plattformen (som er kunnskapsutvikling og innovasjon) skal realiseres gjennom samarbeid - i og mellom verdikjeder, mellom konkurrenter og med utenforliggende interessehavere og miljø, herunder andre teknologiplatformer.

Praktiske og integritetsmessige hensyn talte for at den daglige administrasjonen av initiativet til plattformen ikke ble lagt til én industribedrift eller en industriassosiasjon (fordi der er mange industribedrifter, og mange industriassosiasjoner involvert i EATP; der er leverandør - kundeforhold og konkurranse mellom bedriftene i de ulike sektorer), men i stedet ble lagt til et tverrfaglig forskningsinstitutt, hvorfor SINTEF ble valgt til rollen som sekretariat. Nå etter etableringen er det klart at sekretariatsfunksjonen vil bli overført til FEAP v/Courtney Hough og at SINTEF v/Torgeir Edvardsen skal ha en rolle i dette sekretariatet.

Disse strukturingsprinsippene reflekteres i de strukturer og prosesser som allerede er på plass: Eksempelvis at plattformens styre etter den formelle etableringen har representanter fra industri, NGO'er, akademiske institusjoner og europeiske føderasjoner; arbeidsgruppen som forberedte 2nd Stakeholders Meeting besto av alle disse gruppene, men hovedsakelig av industrirepresentanter. Det er videre intensjonen at de Tematisk områdene (og de WG'ene som skal etableres) normalt skal ha en industri-person som leder, men gjerne en person fra andre miljøer som tilrettelegger (chairs og facilitators).

Status mht dialog med EU

a) Områder i FP7 som plattformen vil ha innvirkning på

Teknologiplattformen EATP vil innenfor de spesifikke programmene hovedsakelig ha innvirkning på temaområde 2 *Food, Agriculture, Fisheries and Biotechnology*, og 6 *Environment* innen *Cooperation*, men også andre temaområder kan være relevante (eg. ICT, Transport). Selv om både de spesifikke programmene *Ideas* og *People* også vil være relevant for plattformen, er det særlig innen *Capacities* hvor det vil bli viktig for plattformen å øve innflytelse.

b) Dialog med generaldirektorater m.v.

Initiativtakerne til teknologiplattformen EATP har hatt en rekke dialogmøter med representanter for Kommisjonen. Når det gjelder støtte til initiativet fra Kommisjonen så er den gitt i muntlig form fra en rekke medarbeidere fra DG Fisheries and Maritime Affairs og DG Research. Eksempelvis, under lanseringen av EATP i mars 2007, ble støtten gitt av Waddah Saab, medlem av kabinettet til Kommisjonær Joe Borg og ansvarlig for akvakultur i DG Fish, Mario Lopes dos Santos på vegne av Christian Patemann fra DG Research og Timothy Hall, også fra DG Research. Under en mottakelse etter etableringen av plattformen i november ga Timothy Hall en adresse med sterk støtte til plattformen. Endog fiskerikommisjonæren har en rekke ganger gitt plattformen sin støtte - eksempelvis under konferansen "European Aquaculture and its Opportunities for Development" i Brussel, 16 november 2007 hvor han sa: ***"The setting-up of a European Aquaculture Technology Platform bringing together the industry, the researchers and all stakeholders in the aquaculture sector, can be a formidable vehicle to integrate the aquaculture agenda in the EU research agenda. I am aware of the enormous progress that has already been achieved and I strongly encourage you to continue along these lines. The vision and the research strategy that will emerge from such a platform will provide the basis for future EU aquaculture research efforts."*** (Closing speech by Commissioner Joe Borg at the conference "European Aquaculture and its Opportunities for Development", Brussels, 16 November 2007.)

I midten av juni 2006 ble det avholdt et møte i DG Fisheries and Maritime Affairs for å drøfte samarbeid mellom EATP og de ulike SSA-initiativ som DG Fish da tok (AquaBreed og Offshore Aquaculture). I dette møtet ble man enige om å samordne de ulike initiativer for en teknologiplattform innen akvakultur og at EATP skulle fungere som en paraplyorganisasjon hvorunder de to øvrige initiativ tar en rolle som de første initiativområder for EATP. En MoU er undertegnet i tråd med de muntlige avtalene i møtet.

Det vil føre for langt her å nevne alle disse møtene, allikevel synes det relevant å trekke frem noen av dem hvor EATP har deltatt med innlegg og forberedte replikker:

- *New Directions for Offshore Aquaculture Research, Technology Development and Innovation*, Keynote speech, Offshore Mariculture 2008, Alicante, Spain 22-23 October 2008
- *Fra arbeidet med teknologiplattformen European Aquaculture Technology Platform (EATP)*, Seminar om EUs 7. rammeprogram: Tema 2: KBBE og tema 6: Environment, NTNU Trondheim, 22. september 2008
- *The role of AQUA-TNET in the new European Aquaculture Technology Platform*, AQUA-TNET - Socrates Thematic Network Aquaculture, Fisheries and Aquatic Resource Management, Annual Event 2008, Krakow Convention Centre (Poland). 19 September 2008
- *The European Aquaculture Technology Platform: Influencing innovation and knowledge development strategies*, Aquaculture Europe 2008 Industry Forum, Cracow September 17, 2008
- *The European Aquaculture Technology Platform (EATP) History and Roadmap*, EATP OC meeting, Gent University, June 10, 2008
- *The European Aquaculture Technology Platform (EATP)*, Strategimøte (FKD, NFR, InvaNor, FHF), Gardermoen 16. mai 2008
- *The Strategic Research Agenda on Aquaculture in Europe: The European Aquaculture Technology Platform (EATP)*, Invited speech, The Cost/Eureka Twin Event, Enkhuizen, April 21-22, 2008
- *Perspectives from the European Aquaculture Technology Platform*, Post-Aberdeen Interest Group Meeting, 2 April 2008, Brussels
- *The European Aquaculture Technology Platform State of play February 2008*, Norges forskningsråd, programstyret for Havbruk 5. februar 2008
- *The European Aquaculture Technology Platform State of play January 2008*, Innovasjon Norge, 15. januar 2008

- *Statement from the European Aquaculture Technology Platform at the EC conference: European aquaculture and its opportunities for development, Brussels, 15-16 November 2007*
- *The European Aquaculture Technology Platform, Aquaculture and Fisheries Info Day and Networking Event, 14th of November, Brussels*
- *The European Aquaculture Technology Platform Strategic Research Agenda and prospects for EU-Russia co-operation, IV International Symposium «EU-Russia co-operation in Biotechnology, Agriculture, Forestry and Food», Russian National Contact Centre FP7 «Biotechnology, Food & Agriculture», Suzdal, Russia, August 30 - September 02, 2007*
- *Aquaculture Towards 2025 - A Strategic Research Agenda, Towards Future Challenges of Agricultural Research in Europe, Charlemagne Building, Brussels, 26-27 June 2007*

EATP vil også kunne være aktuell for et Joint Technology Initiative. Noe som så vidt er drøftet mellom initiativtakerne er muligheten av å sette opp en EEIG (European Economic Interest Group) for denne type akvakulturinitiativ.

c) Dialog og påvirkningsaktiviteter

Flere av styremedlemmene har vært aktive i påvirkningsaktiviteter mot ulike EU-institusjoner, særlig DG RTD og DG Mare. Således har vi i særlig grad påvirket Arbeidsprogrammet for 2009 og er svært glad for at tre av "våre" prioriteter kom med i kallet 28. august 2008:

- KBBE-2009-1-4-12 Supporting governance in aquaculture research and innovation
- KBBE-2009-1-4-11 Consolidate alliances with the Mediterranean in the field of aquaculture
- KBBE-2009-1-4-10 Consolidate alliances with Asia in the field of aquaculture

Videre har vi gitt innspill til kallet som vil komme sommeren 2009: eg. i det interne første refleksjonspapir refereres EATP som kilde for flere av hovedlinjene (Main Lines). Det er også gitt innspill (fra EATP Visjon og referat fra 2. interessehavermøte) til den reviderte strategi for akvakultur (COM) som ventes utgitt i desember 2008 av DG Mare.

Dette er aktiviteter som vil intensiveres etter de tredje interessehavermøtet i februar 2009.

d) EATP svar på kall

EATP deltar også som partner i *BECOTEPS - The Bio-Economy Technology Platforms join forces to address synergies and gaps between their Strategic Research Agendas* (som er svar på kallet KBBE-2008-1-4-11) sammen med de øvrige partnerne i nettverket KBBE-net (et nettverk av alle teknologi-plattformene relevant for RTDs KBBE-område (Knowledge-Based Bio-Economy)).

Gjennom medlemskap i "Task Force" til Aberdeen+/Network of Networks vil EATP delta som partner i kallet for etableringen av et marint/maritimt Forum (ENV-2009-2-2-1-3 Support to "Maritime Partnership") som har frist i januar 2009.

Av de tre KBBE-kallene nevnt ovenfor og som alle har frist i januar 2009, ønsker EATP å delta som partner i to av den og tar sikte på rollen som koordinator for ett (1-4-12).

Dialog med andre interessenter

EATP er presentert for en rekke norske og europeiske interessenter og disse er løpende holdt orientert med utviklingen i plattformen. Her skal bare kort nevnes noen norske myndigheter/forvaltnings-institusjoner og noen av de europeiske industriassosiasjonene: Det norske Fiskeri- og kystdepartementet er orientert på politisk og administrativt nivå som begge har gitt initiativet verbal støtte. Norges forskningsråd, FHF og Innovasjon Norge er også løpende orientert om initiativet.

EATP er presentert for FEAP (the Federation of European Aquaculture Producers) og FEFAC (The European Feed Manufacturers' Federation), og begge organisasjoner har i resolusjoner gitt plattformen sin fulle støtte. Siden har også andre assosiasjoner skriftlig gitt sin støtte til initiativet

(eg. EMPA (European Mollusc Producers Association) har deklart sin intensjon om å delta i plattformen). Nedenfor refereres noen få eksempler dialog med interessenter:

- The European Aquaculture Technology Platform (EATP), *European Parliament's Committee on Fisheries Visit to Norway, 28 - 31 May 2008*
- On European Aquaculture, *Encuentro Empresarial de Acuicultura 2007, Hotel Rafael, Madrid, November 27-28, 2007*
- The European Aquaculture Technology Platform, *Informal KBBE Meeting, CIAA office, Brussels, 1 October 2007*
- A Long-term Strategic Research Agenda in Aquaculture, *AQUACULTURE Twin event COST/EUREKA Strategic Workshop & Brokerage Event, Science Park Patras, Greece, 10-12 June 2007*
- Draft of a Technology Platform for European Aquaculture, *PROFET Policy Workshop on Coldwater Marine Aquaculture, Bergen, March 15-16, 2007*

EATP er fortsatt i en konsolideringsfase hvilket avspeiles i at enkelte sektorer av europeisk akvakulturnæring er mindre engasjert enn andre. Hittil er initiativet tatt opp på bred basis av det vi kan kalle "finnefisk i merd" mens skjellsektoren har vært noe mer tilbakeholdne. Det samme gjelder enkelte land - eksempelvis Frankrike.

Videre venter vi at de noe svakere representerte sektorene vil styrkes ved etableringen av EATP speilplattformer for enkelte land/sektorer. Pt er det etablert plattformer i Spania (PTEPA - Plataforma Tecnológica Española de la Pesca y la Acuicultura) og Ungarn (PFFH - Platform for Fish Farming Technology Development in Hungary) som i fremtiden kan fungere som speilplattformer til EATP. Den sistnevnte vil antakelig ble reformulert til en pan-øst-europeisk ferskvannsorientert plattform - ikke bare for Ungarn. Når dette er på plass vil EATPs evne til å koordinere RTDI-investeringer på tvers av Europa bedres.

Plattformens økonomi

Plattformens utfordringer nå er å sikre dens økonomiske fundament fra en ferdigstilt Visjon (februar 2009) og frem til første versjon av Strategisk forskningsagenda (SRA) - tentativt i september 2009. Dette involverer i det vesentlige kostnader knyttet til styrearbeid og koordinering av de tematiske områder hvor grunnlaget for plattformens SRA legges, herunder arbeider av utredningskarakter og nettverksbygging.

Prosjektet EATP er med andre ord fortsatt i en konsolideringsfase hvor plattformens styre har utviklet en struktur for medlemskap med tilhørende medlemsavgifter som vil bli lagt frem for endelig godkjenning på det tredje interessehavermøtet i februar 2009. Medlemskap og medlemsavgifter, som ventes å kunne implementeres i første halvår 2009, skal i første rekke dekke kostnader til koordinering og sekretariatsfunksjoner. Interessehaverne forventes også å bidra med egeninnsats (in kind) vedrørende det arbeide de legger ned for plattformen. Videre vil EATP respondere på et kall fra DG RTD i januar (KBBE-2009-1-4-12: Supporting governance in aquaculture research and innovation) som vil inkludere kostnader knyttet til nettverksarbeid i de tematiske områdene (TA'ene) og arbeidsgruppene (WG'ene). Slike midler vil tidligst bli tilgjengelig fra høsten 2009. EATP vil også delta i respons på flere andre kall med frist i januar 2009, men plattformens grad av involvering vil i disse bli relativt liten og bare i svak grad bidra til EATPs økonomiske fundament.

På sikt er det helt klart at bransjen selv i det alt vesentlige skal finansiere EATP. Nå i konsolideringsfasen er der imidlertid behov for offentlige såkornsmidler.

På slutten av 2008 ble vesentlige deler av arbeidet med å svare på fire prosjektkall fra DG RTD gjennomført og fra 1/1 og frem til medio januar 2009 vil et intenst sluttarbeide med disse kall gjennomføres.

Agenda fremover

Det videre arbeid vil skje på følgende plan:

- 1) DG RTD akkreditering av EATP (1. kv 2009)
- 2) etablere finansieringsstruktur på plattformen (medlemskapsregime; prosjekter)
- 3) arrangere to *Stakeholders Meetings* i 2009
- 4) videreføre posisjonerings- og påvirkningsaktivitet mot DG Research
- 5) konsolidere initiativet hos interessepartnerne (nå først og fremst skjell-sektoren og ferskvannssoppdrett - Øst-Europa)
- 6) Vedta formelle retningslinjer, vedtekter og handlingsplaner for de ulike organer i plattformen
- 7) ferdigstille Visjon og første versjon av Strategisk forskningsagenda (hhv februar og høst 2009)

Kontaktpersoner

Plattformens kontaktpersoner i Norge er de tre norske styrerepresentantene og lederne i de Tematiske områdene. Blant disse fungerer Torgeir Edvardsen som koordinator.